

да рѣкъ празднично или вечерно училище вжтрѣ въ 5—6 годины е направило чудеса въ С. Врѣтопть. То направліе прѣжни-ты просты и глупавы Врѣтопчяне, кон-то не знахъ ни буки да рѣкѣть и неумѣхъ друго освѣнъ събобета да смѣтать и на рабушъ да зарѣзвать, да знаѣть днесъ да прочитать, да записывать и за домашны-ты си работы сами да си смѣтать. То даде на Врѣтопчяне да разумѣйтъ, че пары-ты врѣтать свѣта, а тѣ си раждять отъ работж-тѣ, а пакъ работа-та отъ врѣмѧ-то, та да си го не губить на праздно по крѣчмы-ты, по крестопжтица-та и подъ сѣнкы-ты както правяхъ напрѣдъ, нѣ мжжески ся охванхъ о работж-тѣ, отъ коїж-то ся видѣхъ и трѣзвены и здравы и веселы, па и богаты и разумны; а възъ всичко това и прѣжне-то имъ запустѣло село да изгледа днесъ като единъ малькъ хубавъ градецъ накыченъ околоврѣсть съ плодородны иния, лозя, ливады и градини. Тукъ хора-та не дръжать вече и не вѣрвать на вльчевы, бльсковы и др. т. праздинцы, нѣ работоть всякога; нито пакъ правятъ както по нѣгдѣ нѣкои си, та откакъ празднуватъ св. Никола да пїйтъ и на другой день пжкъ за патерицж-тѣ му! Това Четалице както на мжжете сѫщо така отвори очитѣ и на жены-ты, та познахъ кое защо е. Тѣ не дръжать вече на урамж и урокы, на самодывы и вѣщици, на кара-кончолцы и врѣколацы, на кжсмете и на писано и орисано; тѣ не вѣрвать вече на врачкы и магесницы и не хайтъ отъ тѣхны-ты магии и околосіи, нѣ защо да было пытать попа, слушатъ учитель-ть що имъ рѣче; у тѣхъ ся не празднуватъ вече мыши, муши и чюмины праздинцы та дори и въ кжци да си непомитать; тѣ ся смѣйтъ и на оныя жены, кон-то отъ хайнаджијакъ празднуватъ св. Чернж (Маврж), защто щали ужъ да почъриѣйтъ! Тѣ знаѣть въ дѣлникъ да работоть и да си рядятъ кжцж-тѣ, а въ праздинкъ да си поучивать дѣтца-та на страхъ Божи и на добры нравы. Зато и кжця-та имъ по своїж-тѣ урядноть и чистотж служить за углядъ на другы, па и дѣтца-та имъ сж здравы и веселы, разумны и кроткы и всякога чистичко облѣчены. Така быва то, кога священникъ-ть и учитель-ть въ единѣ общинахъ, сврѣзанн отъ любовь и съгласie и водени отъ наукж-тѣ и истинско родолюбіе прѣдвождать народа съ свои-ты нелице-мѣрии проповѣди, поученія и наставленіа къмъ всичко,